

Ankestyrelsens principafgørelse C-9-07 om merudgifter til voksne - håndsrækninger - iværksættelse - tilbagevirkende kraft - hjælpeordning

Resume:

En stærkt handicappet mand, der havde fået bevilget en hjælpeordning efter serviceloven, havde ansat en hjælper ca. 1/2 år efter bevillingen. Han havde søgt om hjælp til dækning af udgifter til både mindre og større håndsrækninger i denne periode efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, ligesom han forud for bevillingen af hjælpeordningen havde søgt om hjælp til håndsrækninger efter merudgiftsbestemmelsen.

Mandens hjælpeordning fandtes alene at dække mindre håndsrækninger såsom praktisk hjælp til almindelig rengøring, hjælp til indkøb og indpakning af gaver, hjælp til ledsagelse m.v. Derimod fandtes ordningen ikke at omfatte større håndsrækninger som snerydning, havearbejde, malerarbejde, vinduespudsning m.v.

Der var ikke hjemmel i servicelovens bestemmelse om hjælpeordning eller i bestemmelsen om merudgiftsydelse til at afholde udgifter til håndsrækninger omfattet af hjælpeordningen i perioden fra bevilling af hjælpeordning til dens iværksættelse.

De udgifter til håndsrækninger, der ikke var omfattet af hjælpeordningen, kunne dækkes efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, hvis betingelserne i øvrigt var opfyldt. Hjælpen skulle i så fald ydes med tilbagevirkende kraft fra ansøgningstidspunktet.

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007 - § 96, stk. 1

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en mand, der led af muskelsvind, som havde medført kraftigt nedsat muskelkraft i ben og arme. Han havde behov for hjælp til alle praktiske gøremål, ledsagelse og personpleje.

Manden ansøgte kommunen om hjælp til dækning af merudgifter til bl.a. håndsrækninger i form af tunge rengøring, havearbejde, snerydning, diverse mindre håndsrækninger til f.eks. indkøb og indpakning af gaver samt håndsrækninger til at komme rundt.

Efter at have indhentet nærmere oplysninger om mandens funktionsniveau og hjælpebehov bevilgede kommunen ham efter ca. 1/2 år en hjælpeordning efter servicelovens § 96 med 39 1/4 time om ugen samt ekstra hjælpertimer i forbindelse med 14 dages ferie om året. Det var i bevillingen anført, at den trådte i kraft, når manden havde ansat en hjælper.

Efter korrespondance mellem manden og kommunen omkring den nærmere udmøntning af hjælpeordningen, herunder ansættelse af hjælper m.v., ansatte manden ca. 1/2 år efter bevillingen en hjælper.

Umiddelbart forinden ansættelsen af hjælperen ansøgte manden kommunen om at yde ham hjælp til dækning af de merudgifter til håndsregninger, som han havde haft i det forgangne år. Ansøgningen var begrundet med, at han havde haft merudgifter til håndsregninger som en konsekvens af, at hans hjælpeordning endnu ikke var iværksat.

Kommunen meddelte afslag på denne ansøgning. Det blev anført, at håndsregninger skulle dækkes af den bevilgede hjælpeordning efter servicelovens § 96. Der kunne kun bevilges merudgifter efter servicelovens § 100, hvis anden lovgivning ikke kunne dække behovet.

Det sociale nævn tiltrådte kommunens afgørelse og fandt, at manden ikke var berettiget til dækning af sine merudgifter efter servicelovens § 100 i året forinden ansættelse af hjælper.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at håndsregninger var dækket af den hjælpeordning efter servicelovens § 96, som kommunen tidligere havde bevilget. Dette gjaldt uanset, at der ikke kunne udbetales hjælp, før der var ansat en hjælper. Nævnet lagde vægt på, at der kun kunne ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, såfremt udgiften ikke kunne dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven.

Nævnet begrundede endvidere afgørelsen med, at bevilling af hjælp til merudgifter i henhold til servicelovens § 100 skete med virkning fra afgørelsen, jf. § 6, stk. 1, i bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Merudgifter kunne således ikke dækkes med tilbagevirkende kraft fra ansøgningstidspunktet.

I klagen til Ankestyrelsen, som Muskelsvindfonden havde indgivet på mandens vegne, var det bl.a. anført, at sagen var af principiel betydning, fordi nævnet i sin afgørelse forudsatte, at retten til håndsregninger efter servicelovens § 100 bortfaldt fra det tidspunkt, hvor en hjælpeordning efter servicelovens § 96 blev bevilget, uanset om denne umiddelbart blev iværksat eller ej.

Videre blev det anført, at kommunen ikke havde ydet den fornødne rådgivning og vejledning med henblik på iværksættelse af den bevilgede hjælpeordning, således at manden som bruger af hjælpeordningen kunne påtage sig rollen som arbejdsgiver. Iværksættelsen af hjælpeordningen måtte således afvente, at den fornødne rådgivning og vejledning blev givet.

Ved enhver sag om bevilling af hjælpeordning ville der forløbe nogen tid, fra bevillingen blev givet, til hjælpeordningen faktisk kunne iværksættes. Det kunne udelukkes, at det havde været lovgivers hensigt, at brugerne var uden ret til hjælp i denne periode, og allerede af den grund måtte man kunne udelukke den fortolkning, at retten til hjælp efter andre bestemmelser bortfaldt fra bevillingsdatoen. Manden havde derfor været berettiget til dækning af sine behov som håndsregninger efter servicelovens § 100 frem til hjælpeordningens iværksættelse. Merudgiftsbestemmelsens karakter af at være subsidiær kunne derfor først indtræde, når hjælp efter en anden bestemmelse faktisk var iværksat. I modsat fald ville kommunens lange sagsbehandlingstid komme manden til skade, hvilket under ingen omstændigheder var tilsigtet i lovgivningen.

Sluttelig anmodede Muskelsvindfonden Ankestyrelsen om også at behandle spørgsmålet om, hvorvidt en merudgiftsydelse kunne eller ikke kunne bevilges med tilbagevirkende kraft fra ansøgningstidspunktet.

Nævnet bemærkede på Ankestyrelsens anmodning supplerende, at nævnet ved afgørelsen vurderede, at håndsregninger var omfattet af servicelovens § 96, men at afholdte udgifter hertil ikke kunne dækkes efter denne bestemmelse, da det efter nævnets opfattelse krævede, at der var ansat en hjælper, hvilket ikke

var tilfældet. Nævnet fandt ikke, at der var mulighed for at dække udgifterne til håndsrækninger efter andre bestemmelser i serviceloven.

Under behandlingen af sagen i Ankestyrelsen blev der indhentet en vejledende udtalelse fra Socialministeriet. Heraf fremgik bl.a., at hjælpeordningen ifølge pkt. 50 i vejledning om særlig støtte til voksne kunne kombineres med andre hjælpeforanstaltninger, f.eks. personlig hjælp, omsorg og pleje, i det omfang brugeren ønskede det. Det var ministeriets opfattelse, at dette skulle fortolkes således, at brugeren af hjælpeordningen normalt fik udmålt den samlede hjælp, herunder også til praktisk hjælp, efter servicelovens § 96, men at brugeren kunne ønske, at en del af hjælpen i stedet blev ydet efter § 83 om personlig og praktisk bistand. Det var således ministeriets opfattelse, at formuleringen i servicelovens § 96 også omfattede praktisk hjælp.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt manden var berettiget til dækning af merudgifter til håndsrækninger med tilbagevirkende kraft fra ansøgningstidspunktet efter servicelovens § 100.

Desuden blev sagen behandlet med henblik på afklaring af, om manden var berettiget til hjælp til dækning af udgifter til håndsrækninger i perioden på ca. 1/2 år efter afgørelse om bevilling af hjælpeordning, indtil han fik ansat en hjælper.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ikke alle de ansøgte håndsrækninger kunne anses som omfattet af mandens hjælpeordning.

Ankestyrelsen hjemviste derfor sagen til kommunen til ny behandling og afgørelse vedrørende den del af mandens udgifter til håndsrækninger, som ikke var omfattet af hans hjælpeordning.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at manden ikke havde ret til hjælp til dækning af udgifterne til de håndsrækninger, som var omfattet af hans hjælpeordning.

Begrundelsen for afgørelsen om, at ikke alle de ansøgte håndsrækninger var omfattet af mandens hjælpeordning var, at hjælpeordningen alene fandtes at dække mindre håndsrækninger.

Begrundelsen for afgørelsen vedrørende den del af mandens udgifter til håndsrækninger, som ikke var omfattet af hans hjælpeordning, var, at hjælp til merudgifter ved den daglige livsførelse til håndsrækninger blev ydet med virkning fra ansøgningstidspunktet.

Begrundelsen vedrørende den del af mandens udgifter til håndsrækninger, som var omfattet af hans hjælpeordning, var, at der ikke var hjemmel i servicelovens bestemmelse om hjælpeordning eller i bestemmelsen om merudgiftsydelse til at afholde udgifter til håndsrækninger i perioden fra bevilling af hjælpeordning til dens iværksættelse.

Ankestyrelsen lagde ved vurderingen af, at ikke alle de ansøgte håndsrækninger var omfattet af mandens hjælpeordning vægt på formålet med hjælpeordningen, således som dette var beskrevet i ordlyden af servicelovens bestemmelse herom. Formålet var herefter at yde tilskud til ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på en vejledende udtalelse fra Socialministeriet, hvoraf bl.a. fremgik, at hjælpeordningen kunne kombineres med andre hjælpeforanstaltninger, f.eks. personlig hjælp, omsorg og pleje.

Ankestyrelsen fandt på denne baggrund, at servicelovens hjælpeordning omfattede mindre håndsrækninger såsom praktisk hjælp til almindelig rengøring, hjælp til indkøb og indpakning af gaver, hjælp til ledsagelse m.v. Derimod fandtes ordningen ikke at omfatte større håndsrækninger som snerydning, havearbejde, malerarbejde, vinduespudsning m.v.

Ankestyrelsen lagde vedrørende mandens udgifter til håndsrækninger, som ikke var omfattet af hjælpeordningen, vægt på, at det i SM C-22-06 var fastslået, at en bevilling til dækning af merudgifter ved den daglige livsførelse skulle ske fra ansøgningstidspunktet.

Kommunen skulle på denne baggrund vurdere mandens sag på ny og i den forbindelse ud fra ovenstående retningslinjer tage stilling til, hvilke af de håndsrækninger, som han søgte om hjælp til, der ikke var omfattet af hans hjælpeordning. Disse håndsrækninger ville han, såfremt de øvrige betingelser i servicelovens merudgiftsbestemmelse var opfyldt, kunne få hjælp til som merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vedrørende de udgifter til håndsrækninger, som var omfattet af mandens hjælpeordning, lagde Ankestyrelsen vægt på, at tilskud efter servicelovens bestemmelse om hjælpeordning efter ordlyden af bestemmelsen forudsatte, at der var ansat en hjælper.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det var en betingelse for at få hjælp efter servicelovens merudgiftsbestemmelse, at hjælpen ikke kunne ydes efter andre bestemmelser i serviceloven.

Ankestyrelsen fandt på denne baggrund, at det ikke kunne antages at have været hensigten med servicelovens merudgiftsbestemmelse, at den skulle dække den hjælp, der allerede var bevilget, men endnu ikke etableret, efter andre bestemmelser i serviceloven.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.